

Fanny Pettersson, Umeå universitet

Digitalt kompetenta skolororganisationer

En förutsättning för (eller ett resultat av?)
fjärrundervisning

Fanny Pettersson

Pedagogiska institutionen

Fanny.pettersson@umu.se

UMEÅ UNIVERSITY

Bakgrund – förutsättningar för fjärr

Forskningsprojekt 2017-2019 med fokus på
förutsättningar för fjärrundervisning

Stort fokus på individer (lärare) (Pettersson, 2017)

Istället: 'Digitalt kompetenta skolorganisationer'

Hur jobbar svenska skolorganisationer med
digitalisering som en förutsättning för
fjärrundervisning?

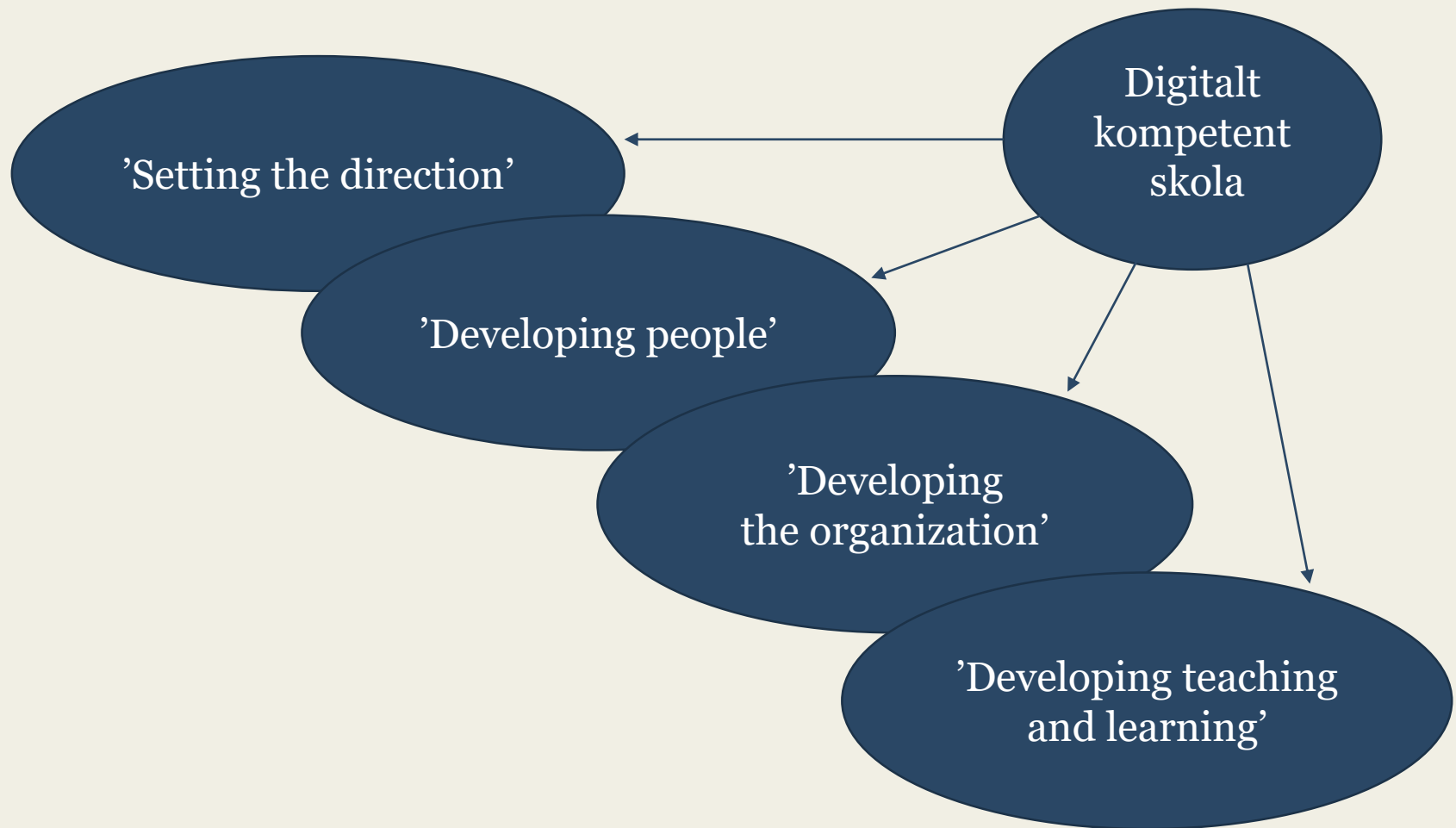
1. Vad är en digitalt kompetent skolorganisation?
2. Vad blir viktigt i processen dit?

Skolorna

- Kända för att ha kommit långt i sin utveckling
- Haft en tydlig strategi vad gäller mål och aktiviteter relativt digitalisering och fjärrundervisning
- De flesta har 1:1
- 200-1000 elever, 30-120 anställda
- Intervjuer med skolledare, lärare och IT pedagoger

Vilka aspekter förefaller vara viktiga för skolorna?

Setting the direction

- Tydligt i alla skolor: visioner förankrade i större mål
- Inte mål om digitalisering i sig (fjärrundervisning, likvärdighet, ökad kvalitet, överlevnad)
- Samsyn på mål och visioner (shared visions – easy decisions)

Developing people

- Tydliga mål och strategier för prof. utveckling, kollegialt lärande
- Krav på utveckling
- Teknisk och pedagogisk support

Developing the organization

- Fungerande hårdvara, mjukvara (inkl. alignment)
- Tekniska, pedagogiska (support) strukturer
- Kompetenta team, PDK ledning
- Tid, budget, externa kontakter, forskningsanknytning

Digitalt kompetenta skolororganisationer/organisatorisk PDK

Typer

<i>Kategorier</i>	<i>Mål- och strukturorienterad</i>	<i>Kulturorienterad</i>
<i>Formulering av framtidsvisioner</i>	Fokus på mål och visioner för utveckling och support Kommunicerar mål och visioner Shared visions = easy decisions*	Fokus på utveckling av en kultur av lärande och utveckling Kommunicerar sätt att göra Shared visions = easy decisions*
<i>Utveckling av människor</i>	Fokus på formella kurser och formella strukturer för kollegialt lärande Tekniska och pedagogiska support-strukturer Strikta utvecklingskrav*	Fokus på kollegialt lärande och kollegial support Begränsad teknisk och pedagogisk support, tid för kollegialt lärande Strikta utvecklingskrav*
<i>Utveckling av organisationen</i>	Ledarskapsansvar Institutionella support strukturer IKT koordinatörer Support för specifika mjukvara Alignment between systems* Samarbete med externa aktörer* Pedagogiskt digitalt kompetenta team* Utveckla undervisning och lärande med support från IT-pedagoger	Kollegialt ansvar Tydligt fokus på kollegial support Kollegial support Fritt val av mjukvara Alignment between systems* Samarbete med externa aktörer* Pedagogiskt digitalt kompetenta team* Utveckla undervisning och lärande med support från kollegor

* *Aspekter som inkluderas i båda skoltyperna*

Fjärr driver på digitalisering och kvalitetsutveckling på hela skolan...

'Vi satsar på det här'

Digitalisering med ett specifikt objekt – inte digitalisering per se

Ofta stöd i större politiska mål och visioner – ett tydligt syfte

Teknologierna får ett tydligt pedagogiskt syfte

Behov av att arbeta med och stötta hela organisationer, inte bara enskilda lärare

Nya möjligheter att stötta elever med olika behov

Spilleffekter på hela skolan

Det finns olika sätt att organisera och driva digitalisering och utveckling av fjärr

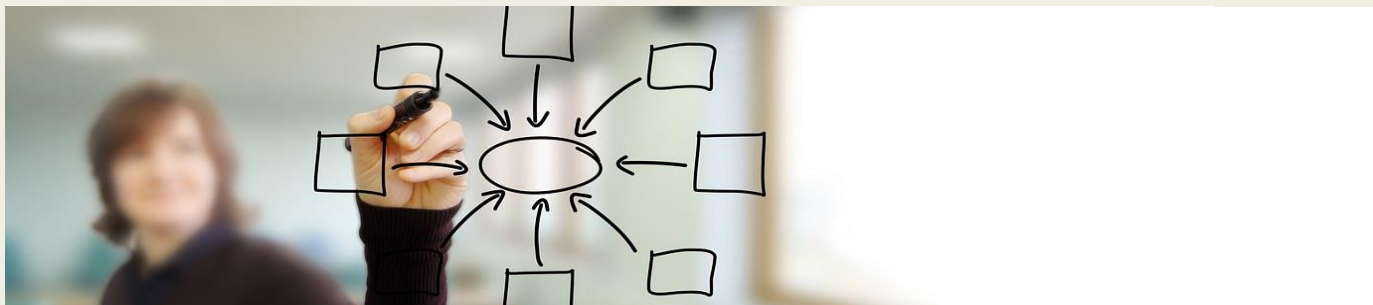

Kollegialt lärande – en förutsättning för utveckling av fjärr?

- Egentligen inget nytt...
- Behov av organisatorisk stöttning av kollegialt lärande

Former för kollegialt lärande

- Pedagogiska caféer
- Formella möten med informellt innehåll
- Vad gör andra och vad behöver jag veta?
- Behöver en grund för att formulera behov

Hur kan man förstå utvecklingen från kompetent till en digitalt kompetent skolorganisation?

(Del II)

Fanny Pettersson
Pedagogiska institutionen

UMEÅ UNIVERSITY

Processen: från kompetent till digitalt kompetenta skolorganisationer

- Vi implementerar inte fjärr och digitala teknologier i ett vakuum
- Gamla, traditionella verktyg och praktiker som *dominerar* och *influerar* skolan och undervisningspraktiken (Hauge, 2014)
- Kan kännas bekvämt och tidsbesparande att stanna i det redan befintliga: det som uppfattas fungera (Sannino, 2008)
- Digitalisering och fjärrundervisning ligger ofta utanför den vanliga kompetensen och läggs ofta utöver de ordinarie arbetsuppgifterna (Pettersson, 2015)
- Digitalisering handlar om mer än bara nya verktyg – kräver pedagogisk utveckling – hur motivera detta?

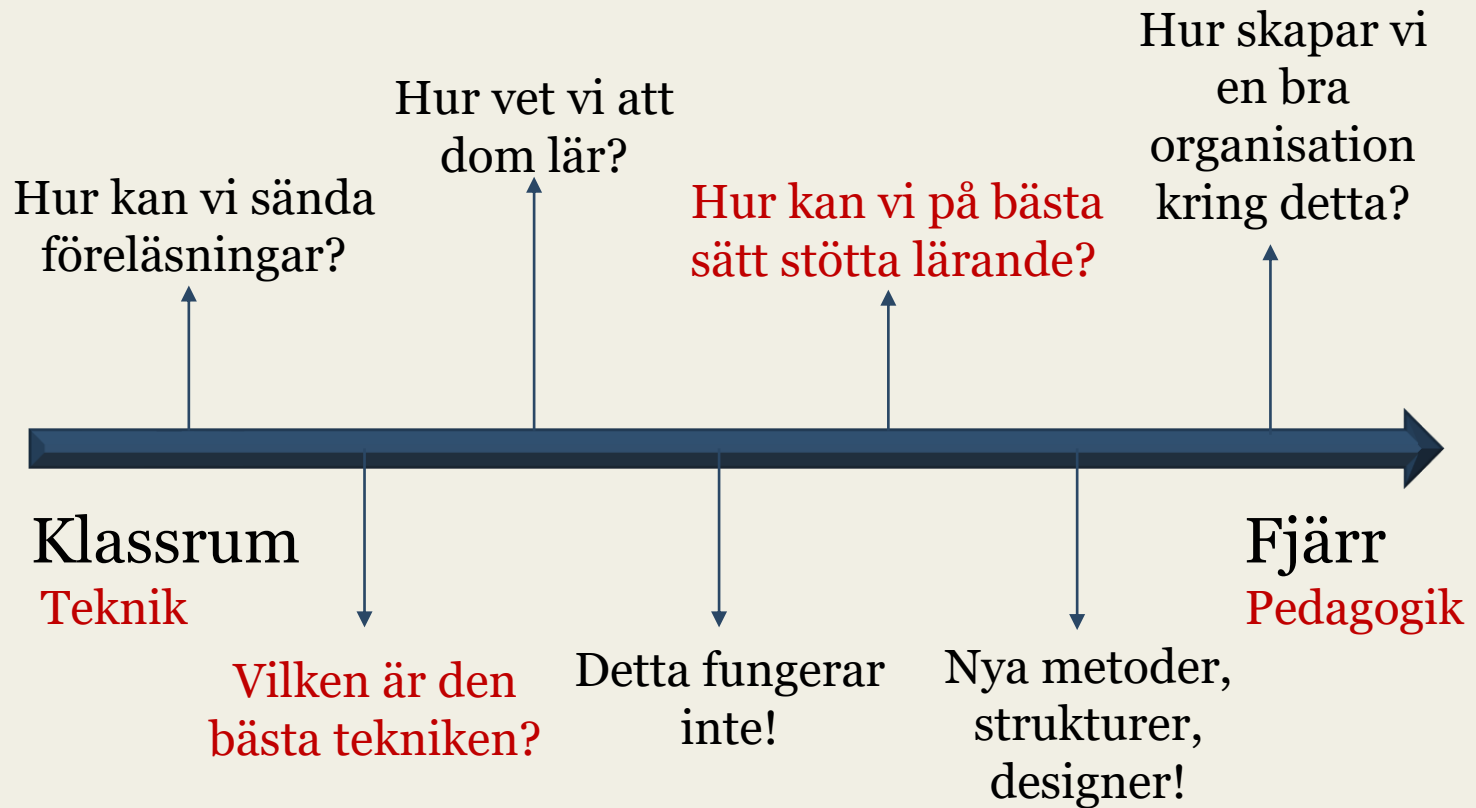
Hur har man över tid arbetat med implementering av fjärr och digitalisering av organisationen?

Tre centrala utvecklingssteg

- 1 – Nya verktyg med gamla praktiker (inte alltid produktivt)
- 2 – Nya verktyg och nya praktiker bland enskilda individer
- 3 – Ngt kvalitativt nytt på kollektiv nivå (skolnivå)

Kräver strukturella, pedagogiska och organisatoriska utmaningar, möjligheter och förändringar.

Flera parallella utvecklingsprocesser

Tekniska, pedagogiska (inte tillräckligt)

Administrativa

Organisation och ledarskap

Vi implementerar inte i ett vakuum

Det finns olika sätt att organisera och driva digitalisering och fjärrundervisning – vilken skola tillhör vi?

Det finns olika *nivåer* av digitalisering, digital kompetens och pedagogisk utveckling – vilken nivå siktar vi mot?

Fjärr driver (och kräver) pedagogisk utveckling – hur motiverar/stöttar vi det?

Kollegialt lärande – hur skapar vi hållbara former?

